

# РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФЛОРИСТИЧНИХ І ФАУНІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ



**РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ  
ФЛОРИСТИЧНИХ І ФАУНІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**



**REGIONAL ASPECTS  
OF FLORISTIC AND FAUNISTIC RESEARCH**



MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF UKRAINE  
CHERMOSH NATIONAL PARK  
KHOTYN NATIONAL PARK  
YURIY FEDKOVYCH CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY  
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF BIOLOGY, CHEMISTRY AND BIORESOURCES  
CENTRE FOR ECOLOGICAL EDUCATION IN BIODIVERSITY CONSERVATION  
CHERNIVTSI REGIONAL MUSEUM  
BUKOVYNIAN SOCIETY OF NATURE INVESTIGATORS  
NGO «UKRAINIAN NATURE CONSERVATION GROUP»  
INSTITUTE FOR EVOLUTIONARY ECOLOGY NAS OF UKRAINE  
NATIONAL ACADEMY OF THE SECURITY SERVICE OF UKRAINE  
CHERNIVTSI REGIONAL ORGANIZATION OF THE UKRAINIAN SOCIETY OF NATURE CONSERVATION  
PUSZCZA ROMINCKA LANDSCAPE PARK  
ROMINCKA FOREST FUND

# **REGIONAL ASPECTS OF FLORISTIC AND FAUNISTIC RESEARCH**

**PROCEEDINGS OF THE SIXTH INTERNATIONAL  
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

12-13 October 2023

Putyla, Chernivtsi region, UKRAINE

*Edited by*

**Prof. I. I. Chornei, DSc**

**I. V. Skilsky, PhD**

**D. I. Yuzyk, PhD**

**O. V. Vasyliuk**

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ЧЕРЕМОСЬКИЙ»  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ХОТИНСЬКИЙ»  
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІОЛОГІЇ, ХІМІЇ ТА БІОРЕСУРСІВ  
ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ЦЕНТР ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ  
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ  
БУКОВИНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПРИРОДОДОСЛІДНИКІВ  
ГО «УКРАЇНСЬКА ПРИРОДООХОРОННА ГРУПА»  
ІНСТИТУТ ЕВОЛЮЦІЙНОЇ ЕКОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ  
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПРИРОДИ  
ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «ПУЩА РОМІНТСЬКА»  
ФОНД РОМІНТСЬКОЇ ПУЦІ

# РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФЛОРИСТИЧНИХ І ФАУНІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

МАТЕРІАЛИ ШОСТОЇ МІЖНАРОДНОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

12-13 жовтня 2023 року

смт Путила, Чернівецька область, УКРАЇНА

## *Наукові редактори*

доктор біологічних наук, професор **І. І. Чорней**,

кандидат біологічних наук **І. В. Скільський**,

кандидат біологічних наук **Д. І. Юзик**,

**О. В. Василюк**

УДК 502.75:591.9  
Р32

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради  
Чернівецького обласного краєзнавчого музею  
(протокол № 4 від 5 вересня 2023 року)

Голова редакційної колегії: к. б. н. **Д. І. Юзик** (Національний природний парк «Черемоський»)

Відповідальний секретар редакційної колегії: **Т. В. Савчук** (Національний природний парк «Черемоський»)

Члени редакційної колегії: д. б. н., доцент **В. В. Буджак** (Інститут еволюційної екології НАН України); **О. В. Василюк** (ГО «Українська природоохоронна група», Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України); к. б. н., с. н. с. **М. В. Величко** (Національна академія Служби безпеки України); **В. О. Гребенчиков** (Національний природний парк «Черемоський»); к. г. н., с. н. с. **В. П. Коржик** (Чернівецька обласна організація Українського товариства охорони природи, Буковинське товариство природодослідників); **Я. Красєвський** (Ландшафтний парк «Пуца Ромінтська», Фонд Ромінтської пуци (Польща)); д. б. н., професор **М. М. Марченко** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); д. г. н., професор **Б. Т. Рідуш** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); к. б. н. **І. В. Скільський** (Чернівецький обласний краєзнавчий музей, Національний природний парк «Хотинський»); к. б. н. **Н. А. Смірнов** (Чернівецький обласний краєзнавчий музей); к. б. н. **А. І. Токарюк** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); д. б. н., професор **І. І. Чорней** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); **А. В. Юзик** (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)

**Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень.** Матеріали Шостої міжнародної науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2023 року, смт Путила, Чернівецька область, Україна) / наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, Д. І. Юзик, О. В. Василюк. – Чернівці : Друк Арт, 2023. – 320 с. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 35).

ISBN 978-617-8129-39-2

Представлені результати досліджень науковців з України, Великої Британії, Чеської Республіки, Словачької Республіки і Польщі. Вони відображають теоретичні, методологічні та практичні проблеми моніторингу біологічного і ландшафтного різноманіття, становлення й розвитку заповідної справи, актуальні питання охорони природи, екологічної освіти, рекреації.

Для співробітників наукових установ, викладачів і студентів природничих спеціальностей закладів вищої освіти, вчителів біології та географії загальноосвітніх шкіл, екологів і краєзнавців.

УДК 502.75:591.9

ISBN 978-617-8129-39-2

© Колектив авторів, 2023

© ТОВ «Друк Арт», підготовка видання, 2023

## ЛІТЕРАТУРА

1. Бурланський Г., Фундуй Р. Загадки давнини. Білі плями в історії цивілізації. – К.: Веселка, 1988. – 192 с.
2. Ващенко В. А. Державна геологічна карта України масштабу 1:200000, аркуші М-35-XXXII (Чернівці) L-35-II / В. А. Ващенко, Т. Л. Євтушко, А. Й. Британ; під. Ред. Г. Д. Досин, Ю. М. Веклич; Карпатська серія. Чернівецька, Івано-Франківська, Тернопільська області України. – К.: Дочірнє підприємство «Західукргеологія», 2003. – 89 с.
3. Держипільський Л. М. Древні скельні святилища та топоніміка Косівщини. – Косів: Писаний камінь, 2015. – 140 с.
4. Кугутяк М. Старожитності Гуцульщини. – Львів: Манускрипт, 2011. – 447 с.



## ОСОБЛИВОСТІ ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ ДОЛИНИ РІЧКИ ЧЕРЕМОШ У МЕЖАХ с. СЛОБОДА-БАНИЛІВ

І. Л. Годзінська, Я. І. Гакман

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, УКРАЇНА  
*i.hodzinska@chnu.edu.ua; hakman.yana@chnu.edu.ua*

Слобода-Банилів – село Вижницького району Чернівецької області, розташоване в долині річки Черемош, простягається вздовж правого берега з півночі на південь на 2 км 399 м, із заходу на схід на 1 км 132 м та лежить на 230 м над рівнем моря. Через село протікає річка Бережниця, права притока річки Черемош [4].

У геоструктурному відношенні село Слобода-Банилів лежить в межах Зовнішньої зони Передкарпатського крайового прогину, що простягається вздовж смуги зчленування гірської споруди Карпат із Східно-Європейською платформою. В тектонічному відношенні Передкарпатський прогин є молодого альпійською областю опускання земної кори, яка розміщена між дислокованою Карпатською покривно-складчастою спорудою і Волино-Подільською плитою. Передкарпатський прогин у цьому місці є незгідною морфоструктурою. У будові Передкарпатського прогину беруть участь відклади палеозойського фундаменту молоді епігерцинської Волино-Подільської плити, мезозойські та кайнозойські відклади чохла і крейда-неогенові алохтонні утворення Карпатської складчастої споруди [1; 3]. Говорячи про тектонічну будову Зовнішньої зони варто зазначити, що в її межах спостерігаються пологі куполоподібні складки, розбиті окремими порушеннями на блоки. Тому своєрідною рисою тектоніки Зовнішньої зони Передкарпатського прогину є її блокова будова. Всі структури розбиті значною кількістю крупних і дрібних порушень типу скидів або підкидів різної амплітуди, утворюючи складну структуру, яка нагадує роздроблену пластину [5].

Процеси руйнування та нагромадження уламкового матеріалу переважали в Передгір'ї протягом всього четвертинного періоду. У долинах річок найбільшої потужності досягають алювіальні відклади. Це пояснюється тим, що велику кількість уламкового матеріалу річки виносили з Карпат. У руслах великих річок алювій представлений галечником та валунно-галечником, а малих річок і притоків з домішками замулу. На вузьких вододілах поширені елювіальні відклади, а на схилах – делювіальні, що в багатьох місцях значно порушені зсувами.

Характерною особливістю даного регіону є інверсійний характер рельєфу, тобто височини, гряди та горби, розміщені в межах синкліналі, заповнені відкладами неогену. Загальний нахил території спостерігається із заходу на схід.

Орографічні особливості території Буковинського Передкарпаття, в межах якого розташована досліджувана територія, перебуває в тісній залежності від структурних та літологічних зон. Структурна обумовленість рельєфу чітко співпадає із поздовжньою структурно-літологічною зональністю палеоген-міоценового комплексу. Також у рельєфі цього регіону знайшли своє відображення поперечні тектонічні

підняття і депресії, що виникли у фундаменті прогину. Окрім того, всі сучасні долини закладені вздовж крупних тектонічних розломів у фундаменті прогину. Впродовж часу ці розломи були успадковані палеоген-міоценовим комплексом порід [2].

Варто зазначити, що село Слобода-Банилів розміщується в долині річки Черемош. Причому більша його частина розташована на його другій надзаплавній терасі, що визначає головні характерні риси рельєфу району дослідження.

Русло річки складене валунно-галечниковим матеріалом, що є причиною утворення багатьох рукавів, притоків та численних обривів. Ширина заплави коливається від 0,5 до 2 км та піднімається над урізом річки на 0,5 і 1-1,5 м. Складена валунно-галечниковим матеріалом того ж складу, що й русло.

Перша надзаплавна тераса неширока і підвищується на 3-5 м над урізом річки. Гравійно-галечникова товща цієї тераси залягає на синьо-зелених неогенових глинах, що перекрита піском, піскуватим суглинком та жовто-бурою глиною з галькою.

Друга тераса збереглася значно краще і використовується під сільськогосподарські угіддя, сільську забудову, дороги тощо. Алювіальні товщі II тераси представлені чергуванням валунно-галечникових відкладів та піску; їхній горизонт утворюють світло-жовті, крупні пилюваті карбонатні суглинки. Рівнинна поверхня тераси де-не-де порушена ледве помітними звивистими пониженнями. Це сухі ложа притоків Черемошу, що змінювали розташування своїх нижніх течій. Прикладом такого природного явища може бути річка Бережниця, яка залишила своє попереднє ложе між селами Коритне і Банилів та перемістила своє русло значно східніше. Це переміщення не було довільним, а є наслідком блокової будови району та літологічного складу порід, викликане розвитком молодого підняття в районі сусіднього населеного пункту. Також поверхня II тераси у цьому районі ускладнена незначними підвищеннями й ерозійно врізаною долиною річки Бережниця. Висота обривів складає до 2 м вздовж правого та лівого берегів водойми.

Лише незначна південно-східна частина села Слобода-Банилів розташована на III надзаплавній терасі. Як уступ, так і поверхня тераси добре збереглися та чітко виражені в рельєфі. Геологічна будова тераси представлена наступним чином: з поверхні на значну глибину поширені лесоподібні суглинки, під якими залягає галечникова товща. Однією з особливостей терасових рівнів долини Черемошу є те, що їх відносна висота в напрямку течії зменшується [3; 5].

Окрім екзогенних та ендемогенних процесів, значний вплив на формування рельєфу має господарська діяльність людини. Прокладання доріг, будівництво підземних комунікацій і споруд, розвиток сільського та лісового господарства – все це призводить до змін у рельєфі. Через ці причини дуже часто порушується природна цілісність території та деформація земної поверхні.

Отже, з викладеного вище можна зробити висновок, що хоч територія села Слобода-Банилів не є значною за площею, однак виокремлюється за орографічною будовою своєї поверхні від сусідніх передгірських.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Безвинний В., Білецький С., Бобров О. Геологічні пам'ятки України. – К.: ДІА, 2006. – 320 с.
2. Державна геологічна карта України масштабу 1:200000, аркуші М-35-XXXII (Чернівці), L-35-II (Кимпулунг-Молдовенеск). Карпатська серія. Чернівецька, Івано-Франківська, Тернопільська області України. – К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, Державна геологічна служба, Національна акціонерна компанія «Надра України», Дочірнє підприємство «Західкргеологія», 2003. – 89 с.
3. Кравчук Я. С. Геоморфологія Передкарпаття. – Львів: Меркатор, 1999. – 188 с.
4. Мала села Слобода-Банилів з вулицями та будинками. URL: <https://cv.2ua.org/sloboda-banyliv/mapa/>.
5. Природа Чернівецької області / Ред. К. І. Геренчук. – Львів: Вища школа, 1978. – 160 с.



Наукове видання

## **Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень**

*Матеріали Шостої міжнародної  
науково-практичної конференції*

12-13 жовтня 2023 року  
смт Путила, Чернівецька область, Україна

Редактор І. В. Скільський  
Технічний редактор І. В. Скільський  
Для оформлення книги використані фото М. С. Атаманюка і Л. І. Мелешук  
та ілюстрації з мережі Інтернет (UAnimals-Instagram, vseosvita.ua і <https://fons.pibig.info/23234.html>)  
Підготовка до друку В. М. Дворського, А. В. Добрянського

Підписано до друку 12.09.2023. Формат 70×100/16.  
Папір офсетний. Гарнітура Arial Narrow. Друк офсетний.  
Ум. друк. арк. 26,00. Тираж 150 прим. Зам. 231313.

Видавець ТОВ «Друк Арт»  
58018 Чернівці, вул. Маловокзальна, 2Д, т. 585-432  
Ліцензія про державну реєстрацію ДК № 2741 від 15.01.2007 р.  
Виготовлювач ФОП Варвус В. В.



